

til at forebringe Sagen for Menighedsraadet, og hvis Nægtelsen derefter fastholdes, at lade den gaa videre til Overinstansen.

Jeg skal slutte paa samme Maade, som jeg begyndte, med at takke for den Modtagelse, Lovforslaget i det hele og store har faaet, idet jeg kun skal tilføje, at naar dette Lovforslag har kunnet vinde enstemmig Tilslutning indenfor det kirkelige Udvalg, maa det paa Forhaand siges at komme til Rigsdagen med en saa god Anbefaling, som et saadant Lovforslag overhovedet kan faa.

Brandes: Jeg ved ikke, hvorfor den højtærede Kultusminister paa Forhaand opgiver at fremkomme med et Forslag, som jeg kunde synes om. Jeg anede ikke, at der var en saadan Forskel paa ham og mig, at det paa Forhaand maatte anses for umuligt, at vi skulle kunne enes om en eller anden Ting. Men hvis han stiller sig paa det Standpunkt, som han gør overfor det foreliggende Lovforslag, er der ganske vist ikke megen Rimelighed for, at vi blive helt enige. Den højtærede Kultusminister forbydes over, at jeg har fundet det mærkeligt, at han har optaget det kirkelige Udvalgs Lovforslag uden Forandring. Han siger jo: Naar man indenfor det kirkelige Udvalg var enig om den Ting, naar man var naaet til Samstemning derom, hvad var saa naturligere, end at jeg tog det, man gav? Ja, det er, fordi den højtærede Kultusminister ikke forstaar, at det er en borgerlig Stilling, han indtager, og at han ikke i den Forstand er Kirkeminister, at han hører til Kirken. Han er tværtimod borgerlig Minister og skulde forsøge at træffe det borgerlige Standpunkt i en saadan Sag. Derfor var det godt, synes jeg, at huske paa Forslaget om det borgerlige Ægteskab. Hvorledes Kirken stillede sig til det, var i og for sig mindre vigtigt; Spørgsmaalet var, hvorledes Landets Borgere stillede sig til det, om det var noget, de ønskede, saa maa Kirken komme i anden Række. Først Staten og saa Kirken. Det er netop det Standpunkt, man kunde ønske, den højtærede Kultusminister skulde indtage. Han er Statens Repræsentant, ikke Kirkens, og naar han ganske rolig følger det, som Kirken giver ham, saa er det ikke saa mærkværdigt, at Folk, som ikke have samme Interesse for det kirkelige som det kirkelige Udvalg, finde Forslaget altfor kirkeligt. I Virkeligheden er det jo kun Ind-

rømmelser, der ere aftungne Kirken, og som Kirken staar sig ved at søge gennemførte. Kirken bliver fri for de Ubehageligheder, som genere *den*, men den gaar ikke videre i Indrømmelser overfor anderledes tænkende. Saaledes tror jeg, Kirkens Stilling altid har været, og det undrer mig i og for sig ikke; men hvad der undrer mig, er, at den højtærede Kultusminister ikke kan capere, at der er et andet Standpunkt at tage for en borgerlig Kultusminister her i Landet. Ogsaa i Enkeltheder viser det sig, hvilken Vanskelighed den højtærede Kultusminister synes at have ved at begribe, at der kan være andre Standpunkter. Jeg fremdrog saaledes Jordspaakastelsen, som man her søger at forbyde ved borgerlige Begravelser, medens det kirkelige Udvalg dog har været saa fremskredent, at det har tilladt den. Den højtærede Kultusminister siger nu: Jeg har ikke hørt, at der er kommet noget Ønske frem om Jordspaakastelse ved borgerlige Begravelser. Ja, hvorledes og til hvad Nytte skulde det Ønske vel komme frem, naar Jordspaakastelse er forbudt? Den højtærede Kultusminister nævnedeselv i samme Aandedræt, at den for Øjeblikket er forbudt, og sagde, at han paa dette Punkt kun har optaget, hvad der er gældende Lov. Ja, hvis den ærede Kultusminister kun vil komme med Lovforslag, som i Forvejen er gældende Lov, saa kan han ligesaa godt lade være, thi saa behøves der ikke ny Lovforslag.

Til Slutning vil jeg blot sige, at den højtærede Minister synes at ville lægge mig i Munden, at det, jeg har ønsket skal foretages ved Begravelser paa Kirkegaarden, hvad enten det er af kirkelig eller borgerlig Art, er noget, der støder an mod Orden og Sømmelighed. Nej, langt fra. Jeg antager, alle Mennesker ville være enige om, at der er en rimelig Regel om, at sligt ikke maa finde Sted. Nu tror jeg for Resten heller ikke, at der er saa overmaade megen Fare derfor; man kan jo ikke sige, at en Begravelse i Almindelighed er noget, som Folk opfatte som saadan en helt festlig Begivenhed, hvor man faar Lyst til at slaa sig løs. Selve den Højtidelighed og Uhygge, der er knyttet til en Begravelse, gør det sandsynligt, at Folk, som deltage deri, ville overholde god Orden og Sømmelighed, men det var heller ikke det, jeg nævnedes. Det var Spørgsmaalet om, hvorvidt man her paa en særlig Maade skal tage Hensyn til Folkekirkens Krav, saaledes at der, som det udtrykkelig